

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Noordwijk

Onderzoek gemeente

Onderzoek naar voor- en vroegschoolse educatie

Datum vaststelling: 25 oktober 2021

Samenvatting

De inspectie houdt toezicht op de wijze waarop de gemeenten de verplichtingen aangaande het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) nakomen. Gemeenten vullen elk jaar hiervoor een digitale vragenlijst in. In 2020 constateerden we een aantal wettelijke tekortkomingen en eigen aspecten die beter konden. We hebben toen met de gemeente afspraken gemaakt die zijn verwoord in het rapport, dat is vastgesteld op 16 november 2020. Vervolgens hebben we op 8 juli 2021 de eisen met betrekking tot het vve-beleid wederom beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit opnieuw gewaardeerd.

Beeld van de kwaliteit van vve binnen de gemeente

De gemeente Noordwijk heeft de regie genomen. Het afgelopen jaar heeft de gemeente samen met de kinderopvanghouders en schoolbesturen het beleid voor de voor- en vroegschoolse educatie opgesteld. Het uitvoeringsbeleid is inmiddels door alle partners in de Lokale Educatieve Agenda (voortaan LEA) goedgekeurd en ligt nu ter bespreking voor aan de gemeenteraad. Met dit uitvoeringsbeleid is een goede stap gezet om de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie te verbeteren. De gemeente Noordwijk realiseert zich dat dit slechts de start is, omdat de uitwerking van dit beleid zich nog moet bewijzen. Aan een aantal wettelijke eisen met betrekking tot het vve-beleid wordt reeds voldaan. De overige wettelijke eisen zijn nog in ontwikkeling.

Wat gaat goed bij vve?

De gemeente Noordwijk heeft een brede doelgroepdefinitie opgesteld. De gemeente betaalt de kinderopvang voor alle kinderen die een doelgroepindicatie krijgen en spant zich in om ervoor te zorgen dat doelgroepkinderen ook naar de kinderopvang toe gaan. Om dit allemaal te realiseren heeft de gemeente met het Centrum voor Jeugd en Gezin (voortaan CJG) afspraken gemaakt. Tevens gaat de gemeente een vve-coördinator aanstellen die het proces van indicatiestelling en toeleiding bewaakt. Deze zorgt er ook voor dat de gemeente zicht krijgt op de vraag welke kinderen de kinderopvang niet bereiken en waarom niet.

Wat moet beter bij vve?

In het beleid zijn afspraken gemaakt over de doorgaande lijn. Om tot een nauwere samenwerking tussen voor- en vroegschool te komen,

Gemeente: Noordwijk
Gemeente nummer: 0575
OAB-budget gemeente 2021:
€340.000
Aantal houders in de gemeente met
voorschoolse educatie: 5

Aantal kinderdagverblijven met
voorschoolse educatie in de
gemeente: 8

Aantal schoolbesturen in de
gemeente: 3

GGD-regio: Holland-Midden

zullen deze afspraken verder concreet tussen de kinderopvang en de schoolbesturen uitgewerkt moeten worden. De gemeente moet verder afspraken maken met de schoolbesturen over wat ze willen dat de doelgroepkleuters kennen en kunnen om zo succesvol mogelijk in groep 3 te starten.

Wat kan beter bij vve?

De gemeente is de afgelopen periode bezig geweest met het vervaardigen van haar beleid. De uitvoering van dit beleid is nog niet op alle onderdelen op het gewenste niveau. Zo zijn er al afspraken gemaakt over de externe zorg, maar deze moeten zich nog bewijzen en ook zal de ouderbetrokkenheid een prominentere rol kunnen krijgen. Tot slot merken we op dat de gemeente nog geen afspraken heeft gemaakt met de kinderopvanghouders en de schoolbesturen over de wijze waarop de gemeente inzicht krijgt in de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie.

Vervolg

De gemeente Noordwijk heeft een mooie ontwikkeling laten zien, maar veel moet nog geëffectueerd worden. De inspectie zal in september 2022 wederom een herstelonderzoek doen en zal op enkele voor- en vroegscholen verifiëren of het ingezette beleid ook uitgevoerd wordt.

Inhoudsopgave

	Samenvatting	0
1.	Opzet onderzoek	5
2.	Resultaten onderzoek op gemeenteniveau	7
3.	Reactie van de gemeente	13

1. Opzet onderzoek

De inspectie heeft onderzoek uitgevoerd bij de gemeente Noordwijk.

Werkwijze

- Analyse van de beantwoorde digitale vragenlijst in relatie tot de bevindingen tijdens een onderzoek in 2021 van het vve-beleid van de gemeente.
- Een gesprek met de wethouder en de betrokken beleidsambtenaren over het vve-beleid van de gemeente.
- Beoordeling van het vve-beleid van de gemeente Noordwijk.

Bij het onderzoek naar vve-gemeenten worden de volgende standaarden onderzocht.

Tabel standaarden gemeente VVEGEM 2017

Standaarden gemeente	Onderzocht
1. Gemeentelijk beleid	
1.1 Definitie doelgroepkind	•
1.2 Bereik	•
1.3 Toeleiding	•
1.4 Doorgaande lijn	•
1.5 Resultaten	•
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau	•
2. Vve beleidscontext	
2.1 Integraal vve-programma	•
2.2 Ouders	•
2.3 Externe zorg	•
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•
3. Vve condities	
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt	•
3.2 Er is een gemeentelijk vve-subsidiekader	•

Activiteiten en leeswijzer

Onderzoeksactiviteiten

Wij hebben de jaarlijkse vragenlijst, ingevuld door de gemeente, geverifieerd. Dit hebben we gedaan aan de hand van de aangeleverde documenten en de toelichting daarop, in een gesprek met betrokkenen van de gemeente. Vervolgens hebben wij de eisen met betrekking tot het vve-beleid beoordeeld en de eigen aspecten van kwaliteit gewaardeerd.

Legenda

De beoordeling en waardering van standaarden wordt in dit rapport aangegeven door de hiernaast geplaatste legenda.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het gemeentelijke onderzoek naar vve en de afspraken over het vervolgtoezicht. In hoofdstuk 3 hebben we de reactie van de gemeente op het onderzoek naar vve en de rapportage daarover opgenomen.

Legenda

Beoordelingen en waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Onvoldoende
- Kan beter
- Voldoende
- Goed

2 . Resultaten onderzoek op gemeenteniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek bij de gemeente Noordwijk op de standaarden voor vve.

Samenvattend oordeel

De gemeente Noordwijk voldoet ten dele aan haar wettelijke verplichtingen voor wat betreft vve. We zien dat de gemeente de regie voert op het vve-beleid en dit met ondersteunend advies van een externe een een werkgroep in stappen uitwerkt. De gemeente heeft afgelopen jaar veel geïnvesteerd in het samen met kinderopvang en schoolbesturen vervaardigen van het vve-beleid. Op dit moment zijn alle wettelijke eisen verwerkt in het vve-beleid. Zo heeft de gemeente een brede doelgroepdefinitie en is er zicht op het aanbod van maximaal tachtig kindplaatsen. Op basis van de oude definitie is dit op dit moment ruim voldoende. Ook heeft de gemeente afspraken gemaakt over de wijze waarop de doelgroepkinderen worden toegeleid naar de bestaande kindplaatsen. De doorgaande lijn vraagt echter om een concretere uitwerking en nader overleg tussen de kinderopvanghouders en de schoolbesturen. Daarnaast liggen er kansen voor de gemeente binnen de vve-beleidscontext. Dit geldt met name voor het hebben van een gemeentelijk ouderbeleid, de externe zorg en het versterken van de systematische evaluatie en het verbeteren van vve op gemeentelijk niveau.

2.1. Voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van de kwaliteitsgebieden 'Gemeentelijk vve-beleid (1)', 'Vve-beleidscontext (2)' en 'Vve-condities (3)'.

Gemeentelijk vve-beleid	O	K	V	G
1.1 Definitie doelgroepkind			•	
1.2 Bereik			•	
1.3 Toeleiding			•	
1.4 Doorgaande lijn	•			
1.5 Resultaten	•			
1.6 Vve-coördinatie op gemeentelijk niveau			•	

Vve-beleidscontext	K	V	G
2.1 Integraal vve-programma		•	
2.2 Ouders	•		
2.3 Externe zorg		•	
2.4 Interne kwaliteitszorg voor- en vroegscholen	•		
2.5 Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau	•		

Vve-condities	O	K	V	G
3.1 De gemeente heeft geregeld dat de GGD de basiskwaliteit van de voorscholen beoordeelt			•	
3.2 Er is een gemeentelijk subsidiekader			•	

Gemeentelijk vve-beleid

De gemeente heeft een eigen doelgroepdefinitie

Deze standaard beoordelen we in tegenstelling tot 2020 met een Voldoende omdat de gemeente een vastgestelde doelgroepdefinitie heeft. De gemeente heeft de doelgroepdefinitie in samenspraak met JGZ en de kinderopvangaanbieders opgesteld. De huidige definitie heeft alleen betrekking op doelgroepeuters. Om het eigen gemeentelijke vve-beleid te versterken, kan de gemeente overwegen om de definitie te verbreden naar kleuters. Uiteraard is het dan wel van belang dat schoolbesturen hierbij betrokken worden.

Er zijn voldoende kindplaatsen

We beoordelen deze standaard in tegenstelling tot vorig jaar nu als

Voldoende. Op acht locaties van vijf houders wordt voorschoolse educatie aangeboden. De doelgroepkinderen zitten niet in een aparte groep, maar in een gemengde groep met niet doelgroep kinderen. De gemeente Noordwijk stimuleert het gebruik van voorschoolse opvang ook voor niet doelgroepkinderen en zet daar ook specifieke middelen voor in. Afgelopen jaar heeft de gemeente het aantal doelgroepkinderen gebaseerd op CBS cijfers in de leeftijd van 2,5 - 4 jaar. Het bereik was zes en zeventig procent. Ook het non-bereik is in beeld gebracht. Nu vanaf 1 januari 2022 een nieuwe doelgroepdefinitie wordt gehanteerd, denkt de gemeente ongeveer tussen de zestig en tachtig doelgroepkinderen te moeten plaatsen. Daar lijkt voldoende ruimte voor aanwezig. Ook in de kern Noordwijkerhout gaat een aanbieder een vve-locatie openen.

De toeleiding naar voorscholen is geregeld

We beoordelen de standaard Toeleiding in tegenstelling tot vorig jaar nu als Voldoende. In de praktijk speelt CJG een belangrijke rol in de indicatie van doelgroepeutters en toeleiding naar locaties met voorschoolse educatie. De gemeente Noordwijk gaat daarnaast ook een vve-coördinator aanstellen, die als bemiddelaar bij non-bereik kan optreden om zo de toeleiding naar de vve-kindplaatsen te versterken.

De afspraken over de doorgaande lijn liggen vast, maar de uitvoering vindt nog onvoldoende plaats.

De standaard doorgaande lijn beoordelen we net als vorig jaar als Onvoldoende, maar de gemeente heeft wel de regie genomen om dit verder uit te werken met behulp van de vve-werkgroep en de bijeenkomsten met de besturen en houders (LEA). De gemeente Noordwijk heeft op papier afspraken gemaakt met vve-instellingen en de schoolbesturen over de overdracht van kindgegevens van voor- naar vroegschool, waarbij gegevens over de ontwikkeling van het kind onderdeel zijn van deze overdracht. Deze afspraken zijn nog niet geëffectueerd (artikel 167, lid 1a onder 3). Er is bijvoorbeeld geen standaard overdrachtsformulier en ook het gebruik van aangeleverde gegevens vraagt aandacht. Tevens staat de doorgaande lijn op het gebied van zorg, ouderbetrokkenheid en het pedagogisch educatief handelen het komend half jaar op de agenda bij de vve-werkgroep. Ook de vve-coördinator en de sociale kaart gaan daar volgens de gemeente een belangrijke rol in spelen.

Er zijn geen resultaatafspraken gemaakt

De standaard resultaten beoordelen we als Onvoldoende. De gemeente heeft geen afspraken gemaakt met de schoolbesturen over wat de resultaten van de voorschoolse educatie moeten zijn. Daardoor voldoet de gemeente niet aan artikel 167, lid 1b van de WPO. De gemeente ontvangt hiervoor een herstelopdracht. Het is van belang dat de resultaten meetbaar zijn zodat daadwerkelijk gemeten kan worden in hoeverre de gewenste resultaten bereikt worden. De afspraken zijn noodzakelijk om ervoor te zorgen dat deze kinderen

met zo min mogelijk achterstand in groep 3 van de basisschool kunnen beginnen. Ook dit staat op de agenda bij de komende LEA.

De vve-coördinatie op gemeentelijk niveau moet groeien

We waarderen de vve-coördinatie in tegenstelling tot Kan beter nu als Voldoende. Met de komst van een nieuwe beleidsambtenaar en met externe hulp is een analyse gemaakt van aspecten binnen vve waarop de gemeente beleid moet gaan ontwikkelen. Het verzoek van de partners is om vve en het onderwijs aan het jonge kind nadrukkelijk op de agenda te gaan zetten. Dat heeft de gemeente ook gedaan. Vanuit een startvergadering hebben de partners besloten een vve-werkgroep op te richten. De gemeente werkte wel al met directies van scholen en kinderopvang aan thema's die gelden voor het onderwijsachterstandenbeleid. De intentie is om de verbeterafspraken en plannen zoveel als mogelijk te laten aansluiten bij de LEA-overleggen, waarbij kinderopvanghouders en schoolbesturen aanwezig zijn. Zij zijn tenslotte verantwoordelijk voor de uitvoering van de gemaakte afspraken. Om dit proces meer te stroomlijnen, zal de gemeente binnenkort een vve-coördinator aanstellen.

Vve-beleidscontext

Integraal vve programma

Wij waarderen deze standaard net als vorig jaar als Voldoende. De gemeente legt in de subsidievoorwaarden vast dat op alle voorschoolse locaties een NJI-goedgekeurd programma wordt gebruikt. De gemeente zou dit nog verder kunnen versterken door zowel met de voor- als de vroegscholen (waar veel doelgroepkinderen naar toe gaan) afspraken te maken over het gebruik van hetzelfde integrale vve-programma en observatiesysteem om de doorgaande lijn te bevorderen.

Er is geen gemeentelijk ouderbeleid

We waarderen deze standaard als Kan beter. Het ouderbeleid bestaat nu nog vooral uit individuele initiatieven van de houder en van de basisscholen. De gemeente weet niet of daarin uniformiteit bestaat en of het voldoende aansluit bij de ouderpopulatie in Noordwijk. Gezien het aantal doelgroepkinderen is het voorstelbaar dat de ontwikkeling en uitvoering van ouderbeleid voor een belangrijk deel bij de vve-partners wordt belegd. Van belang daarbij is wel dat de gemeente betrokken wordt bij doelen die de voor- en vroegscholen nastreven op het gebied van ouderbetrokkenheid en educatief partnerschap. Dat geldt ook voor de wijze waarop deze doelen bereikt zouden moeten worden en welke middelen de gemeente daarvoor kan of wil inzetten. Het beleid kan versterkt worden door een analyse van de ouderpopulatie, waarin mogelijke accenten, dan wel verschillen in groepen ouders te onderkennen zijn, die eventueel om nuancering van inzet van middelen vragen.

Er is een toegankelijk netwerk van externe zorg

We waarderen deze standaard in tegenstelling tot vorig jaar nu als Voldoende. Binnen de gemeente is door het contracteren van een nieuwe zorgverlener een sluitend netwerk, waarmee kinderen op een effectieve en efficiënte wijze de zorg en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Het effect van dit netwerk zal na een jaar wel geëvalueerd moeten worden.

Er zijn geen afspraken over de interne kwaliteitszorg met de voor- en vroegscholen

We waarderen deze standaard net als vorig jaar als Kan beter. De gemeente heeft geen afspraken met de vve-locaties over de wijze waarop zij de kwaliteit evalueren, verbeteren en borgen. De gemeente zou met de houders en schoolbesturen afspraken kunnen maken over de wijze waarop ze dit doen en hoe ze zich over de vve-kwaliteit verantwoorden aan de gemeente. Hier ligt een sterke relatie met afspraken over resultaten. Ook hierover moeten locaties zich aan de gemeente verantwoorden.

Systematische evaluatie en verbetering van vve op gemeentelijk niveau

Tot nu toe is er logischerwijs geen sprake geweest van het monitoren en evalueren van het gemeentelijke vve- beleid. Ook deze standaard waarderen we net als vorig jaar als Kan beter. Nu er beleid bepaald is met doelen en Noordwijkse normen wordt het mogelijk jaarlijks te evalueren, te analyseren, te borgen of te verbeteren.

Vve-condities

Beide vve-condities zijn net als vorig jaar met een Voldoende beoordeeld.

De gemeente Noordwijk heeft geregeld dat de GGD bij vve-locaties de basisvoorwaarden voorschoolse educatie jaarlijks beoordeelt. De rapporten van 2020 zijn beschikbaar en ook het vervolg bij tekortkomingen is duidelijk zichtbaar.

We waarderen het gemeentelijk vve-subsidiekader als voldoende. Deze zal als gevolg van het nieuwe uitvoeringsbeleid aangepast worden, waarbij er ook aandacht zal zijn voor het aspect kwaliteit.

2.2. Afspraken vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij?	Wat doen wij?
Vw gemeente	... van de gemeente	
<p>Doorgaande lijn Gemeenten zijn op basis van artikel 167, lid 1a onder 3 van de WPO verantwoordelijk voor het voeren van overleg en het zorgdragen voor het maken van afspraken over de organisatie van een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie.</p>	<p>De gemeente maakt in de LEA afspraken met de houders en de schoolbesturen en stuurt deze uiterlijk 1-9-2022 aan ons op.</p>	<p>In september 2022 voeren wij een herstelonderzoek uit bij de gemeente Noordwijk. Tevens zullen wij het beleid verifiëren bij enkele voor- en vroegscholen.</p>
<p>Resultaten Volgens artikel 167, lid 1b van de WPO moet de gemeente met de schoolbesturen afspraken maken over wat de resultaten van de vroegschoolse educatie moeten zijn.</p>	<p>De gemeente maakt in de LEA afspraken met de houders en de schoolbesturen en stuurt deze uiterlijk 1-9-2022 aan ons op.</p>	<p>In september 2022 voeren wij een herstelonderzoek uit bij de gemeente Noordwijk. Tevens zullen wij het beleid verifiëren bij enkele voor- en vroegscholen.</p>

3. Reactie van de gemeente

Hieronder geeft het college van B en W een reactie op de uitkomsten van het onderzoek. De gemeente Noordwijk geeft aan hoe zij hiermee aan de slag gaat.

Op 9 september 2021 ontvingen wij uw voorlopige rapport naar aanleiding van uw onderzoek naar ons beleid voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Wij kunnen ons vinden in de lijn van uw rapport en de conclusies die u hierbij trekt.

Wij hebben nieuwe afspraken gemaakt met zowel JGZ, onderwijs als de kinderopvanglocaties. Inmiddels hebben wij een VVE-coördinator aangetrokken die er mede zorg voor zal dragen dat de gemaakte afspraken de aankomende periode geëffectueerd worden. Ook uw conclusie dat wij aan de start van het proces staan delen we.

We herkennen uw herstelopdracht aangaande de resultaatafspraken. We zijn in het proces om resultaatafspraken op te stellen en nemen hierbij ook de vormgeving mee van ons ouderbeleid. Wanneer wij nieuwe resultaten hebben geboekt zullen wij u deze toezenden en wij vertrouwen erop in september 2022 een volledig positieve beoordeling te kunnen ontvangen.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

